

**VARBERGS
KOMMUN**

Miljöbalksenheten
Hanna Engström, +4634088235

Beslut 2026-687
2026-05-13

1 (5)

Dnr: 2026-1232

Lindén, Daniel

Valldaängsvägen 21
43479 Vallda

Beslut om föreläggande om att vidta skyddsåtgärder med anledning av anmälan om alternativ toalett och anmälan om kompostering av latrin (fekalier och urin) på fastigheten Grimeton 16:9.

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen beslutar att:

- medge installation av Separett Villa enligt inkommen anmälan.
- medge eget omhändertagande av latrin från mulltoa inom den egna fastigheten.

Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen beslutar även att:

- förelägga Lindén, Daniel, personnummer 19711213-5590 om följande skyddsåtgärder:

Allmänt

1. Torrtoalett ska utföras enligt anmälan med kompletteringar och enligt tillverkarens anvisningar om inte följande punkter anger annat.
2. Fastighetsägaren ska meddela miljö- och hälsoskyddsförvaltningen omgående vid någon avvikelse från uppgifter i anmälan (t.ex. byte av placering, märke eller typ av anläggning).
3. Om BDT-filter installeras ska detta anmälas till miljö- och hälsoskyddsförvaltningen.
4. Urin från separett ska samlas upp i en tät och förslutningsbar behållare som klarar högt pH och frost. Behållaren kan med fördel grävas ner en bit under marken och täckas med jord eller isoleringsskivor.
5. Urinbehållare får inte tömmas i anläggning avsedd för BDT.

Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen arbetar och fattar beslut på uppdrag av miljö- och hälsoskyddsnämnden, beslutet är fattat med stöd av punkt 5.1.4.8, 5.1.12.1, 5.1.8.4 och 5.1.8.13 i delegationsordningen.

POSTADRESS	BESÖKSADRESS	TELEFON	ORGANISATIONSNUMMER.	E-POSTADRESS
Varbergs kommun	Norra Vallgatan 14	0340-880 00	212000-1249	mhn@varberg.se
				WEBBPLATS
				www.varberg.se

432 80 Varberg

6. Fekalier och urin från mulltoa ska efterkomposteras i minst 6 månader i varmkompost eller minst 24 månader i kallkompost. Kompostbehållaren ska vara tät och avsedd för ändamålet.
7. De omhändertagna fekalierna och urinen får endast spridas på egen tomt om inte annat angivits i anmälan. Spridning får inte ske i närheten av vattentäkt.
8. Samkompost med matrester eller trädgårdsmaterial får inte ske.

Råd för kompostering av fekalier och urin

Förvaltningen lämnar följande råd för drift av anläggningen:

9. Du bör sköta och kontrollera kompostbehållaren enligt tillverkarens instruktioner så att olägenhet för människors hälsa eller miljön inte uppkommer.
10. Urin bör spädas med vatten 1:10 innan det används.
11. Vid gödsling av utspädd urin ska marken sedan bevattnas rikligt.
12. Gödsling får endast ske så det inte innebär olägenhet för människans hälsa och miljö.
13. Gödsling av fekalier och urin får endast ske när det är växtsäsong, 1 april – 31 oktober.

Råd för BDT-anläggning

Förvaltningen lämnar följande råd för drift av anläggningen:

- A. Du bör sköta och kontrollera stenkistan så att olägenhet för människors hälsa eller miljön inte uppkommer.
- B. Du bör inte använda kemikalier (olja, färgrester, läkemedel m m) som kan skada stenkistans biologiska funktion. Fosfatfria och i övrigt miljöanpassade disk- och rengöringsmedel bör användas. Fett får inte hällas i avloppet.
- C. Stenkistan bör tömmas vartannat år av VIVAB. Du bör informera VIVAB om att du har en stenkista om detta inte redan är gjort.

Beskrivning av ärendet

Du inkom den 10 april 2026 med anmälan om installation av mulltoa och eget omhändertagande av latrin. Ansökan gällde fastigheten Grimeton 16:9. Separett Villa var installerad sedan tidigare och anmälan gällde egen

kompostering av fekalier och urin. Anmälan uppgav att toaletten inte var urinseparerande, men produktbladet som skickades in beskrev en urinseparerande toalett. Efter kompletterande samtal uppgav du att du kommer att installera en tät behållare dit urinen ska ledas.

Övervägande

Anmälan innehåller de uppgifter som behövs för bedömningen. Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen bedömer att anläggningen uppfyller miljöbalkens krav och att installation av mulltoa och kompostering av latrin kan medges.

Vid användande av kallkompost ska latrin/fekalier långtidlagras i minst 2 år för att anses tillräckligt hygieniserat. Vid varmkompostering (över 50 C) anses komposten vara tillräckligt hygieniserad efter 6 månaders lagring. Det är dock rekommenderat att lagra längre om man planerar att använda kompostmaterialet till livsmedelsodling.

Lagstöd

Beslutet är fattat med stöd av 31 och 35 §§ lokala avfallsföreskrifterna för Varbergs kommun (KS 2018/0033).

Föreläggande om skyddsåtgärder lämnas med stöd av 1 kap, 1 §, 2 kap 1-6 §§ samt 26 kap, 9 och 19 §§ i miljöbalken (1998:808), med hänvisning till 13 och 40 §§ pkt 3 i förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (1998:899), 5 kap. 15 § avfallsförordningen (2020:614) samt 23 § i lokala avfallsföreskrifterna för Varbergs kommun (KS 2018/0033).

Vi lämnar råd med stöd av miljöbalken 26 kap. 1 § miljöbalken.

Du kan överklaga beslutet till Länsstyrelsen i Hallands län, se information nedan.

Information

Avgift

Kommunfullmäktige i Varbergs kommun har med stöd av 27 kap. 1 § miljöbalken antagit en taxa för miljö- och hälsoskyddsförvaltningens prövning, tillsyn, kontroll och annan offentlig verksamhet enligt miljöbalken. Taxan kan läsas på <https://varberg.se/> (under Kommun och Politik – Kommunens organisation - Nämnder - Miljö- och hälsoskyddsnämnden - Miljö- och hälsoskyddsnämndens taxor och avgifter – ”Taxa för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område 2026”.)

Förvaltningen tar en avgift för anmälan om förmultningstolett eller annan liknande anordning enligt taxa tagen av kommunfullmäktige. Avgift för år 2026 är 1 302 kronor. Vi skickar en faktura separat.

I avgiften ingår granskning av anmälan, inhämtande av kompletteringar, platsbesök, beslut samt granskning av dokumentation som inkommer efter utförande. Vid ytterligare handläggning, t.ex. påminnelser att inkomma med uppgifter, tillkommer en timavgift för varje påbörjad halvtimme.

Hur man överklagar

Beslutet kan överklagas till länsstyrelsen. Ditt överklagande ska inkomma till oss senast tre veckor efter att du mottagit det.

Överklagandet ska innehålla:

- Beslutsdatum och nummer på beslutet.
- Vad du vill överklaga, varför och vilken ändring du önskar.
- Handlingar eller annat som du anser stöder din uppfattning.
- Din underteckning, ditt namn, postadress och telefonnummer. För en enklare och snabbare hantering vill Länsstyrelsen och domstolarna också ha din e-postadress.

I första hand vill vi att du använder vår e-tjänst för att skicka in din överklagan. Du hittar den här: [Följ och komplettera dina miljöärenden - Varbergs kommun](https://sjalvservice.varberg.se/oversikt/overview/634) (<https://sjalvservice.varberg.se/oversikt/overview/634>).

Du kan också gå in på <https://sjalvservice.varberg.se/> och därefter söka på t.ex. "överklaga" – så hittar du e-tjänsten som heter "Följ och komplettera dina miljöärenden". Klicka därefter "Starta e-tjänst".

Alternativt kan du posta eller mejla in din överklagan. Adressuppgifter hittar du på första sidan i detta beslut.

Har ditt överklagande kommit in i rätt tid skickar vi handlingarna vidare till länsstyrelsen, om vi inte ändrar beslutet på det sätt du önskar.

Om något är oklart kan du vända dig till oss på miljö- och hälsoskydds-förvaltningen.

MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSFÖRVALTNINGEN

Hanna Engström
Miljö- och hälsoskyddsinspektör

Bilagor

Råd om latrinkompost

Kopia till

VIVAB

Kompostering – latrin

Genom att kompostera latrin (fekalier och urin) kan näringsämnen återföras till kretsloppet. Eftersom latrin innehåller både virus och bakterier är det viktigt att du komposterar ske på rätt sätt. Innan du kan börja kompostera din latrin måste du skicka in en anmälan till miljö- och hälsoskyddsförvaltningen. Det är inte tillåtet att kompostera matavfall och latrin i samma behållare och du bör ha minst 2 behållare för din latrinkompostering.

Vad händer i komposten?

I en kompost bryts det organiska materialet ned med hjälp av mikroorganismer som till exempel svampar och bakterier. Småkryp och maskar gör att processen går snabbare. Vid nedbrytningen omvandlas det organiska materialet till vatten, koldioxid och näringsämnen, samtidigt som värme avges. Nedbrytningen går till på samma sätt oavsett om det rör sig om kompostering av latrin, mat- eller trädgårdsavfall. Om du sköter din kompost på ett bra sätt skapar du rätt förutsättningar för att mikroorganismerna ska trivas och nedbrytningen bli effektiv.

Följande faktorer är avgörande för att komposten ska fungera effektivt:

1. Syre

Syre måste finnas i hela komposten för att mikroorganismerna ska kunna andas och arbeta. Om det finns för lite syre tar fel mikroorganismer över viket gör att nedbrytningen går långsammare. Komposten måste därför ventileras, speciellt i botten där materialet kan bli ganska kompakt. Att lägga ett luftande lager ris i botten är en bra idé.

2. Näring

För att må bra behöver mikroorganismerna rätt balans av näringsrikt och näringsfattigt material. Även balans mellan olika näringsämnen är viktig, framförallt mellan kol och kväve.

3. Värme

Mikroorganismer trivs och växer som bäst i temperaturer mellan

+10-60°C. Eftersom det bildas värme vid nedbrytningen kan en kompost hållas igång även under vintern om behållaren är isolerad eller tillräckligt stor.

4. Fukt

Det är viktigt att kompostmaterialet är lagom fuktigt. Är det för torrt konserveras materialet istället för att brytas ned och är det för blött kommer för lite syre in i materialet. Strö är en viktig del i nedbrytningsprocessen.

Strö skyddar själva kompostbehållaren, men tillför också kol, suger upp fukt och luftar materialet. De flesta problem som uppstår vid kompostering beror på att man inte har balanserat strö mängden rätt. Många material är användbara som strö, till exempel sågspån, kutterspån, flis, löv, halm, papper, okalkad torv och torrt trädgårdsavfall.

Utformning av behållare

För att inte förorena grundvattnet måste behållarna ha tät botten. De bör också ha lock som skyddar mot regn och snö. Behållarna ska vara konstruerade så att de utestänger skadedjur, samtidigt som tillräckligt med luft kan komma in. Tänk på att sätta insektsnät till ventilationen.

Det behövs minst två behållare för att kunna hygienisera latrinen. I en varmkompost (minst 50 C) ska latrinen lagras i minst 6 månader. Vid användning av en kallkompost (under 50 C) ska latrinen lagras i 2 år innan man kan använda materialet.

Det finns många färdiga trä- eller plastbehållare för latrinkompostering att köpa. Man kan själv bygga trälådor med plastbotten. Undvik impregnerat trä.

Vid separat lagring av urin ska behållaren vara åldersbeständigt och tåla högt PH. Behållaren ska stå frostfritt.

Skötsel

Behållarna placeras på den egna fastigheten, minst fem meter från tomtgränsen. Köpta behållare har oftast instruktioner hur komposten ska igångsättas. Har man en egenkonstruerad behållare är det viktigt att lägga ett lager torvströ eller ris i botten på behållaren. Någon decimeter mer om urin komposteras tillsammans med fekalierna. Latrinen kan sedan varvas med lite trädgårdsavfall, t. ex. löv och torrt gräsklipp eller torvströ. Kalk eller liknande ska inte tillsättas.

Då behållaren fyllts till ungefär 2/3 avbryts tillförseln av latrin och trädgårdsavfall. Komposten ska stå i minst sex månader utan påfyllning för att smittämnen ska få tid att brytas ned. Under tiden tas den andra behållaren i bruk och

det växelvisa användandet är därmed påbörjat.

All hantering av latrin (påfyllning, kompostering, tömning m.m.) ska skötas så att olägenhet inte uppstår för de omkringboendes hälsa eller miljön. Spridning av kompostmaterial ska inte ske i närhet av vattentäkt.

Övriga tips och skötselråd

- Saftiga växtdelar samt nyklippt, fuktigt gräs och matavfall ska inte hamna i latrinkomposten.
- Ett bra sätt att skynda på nedbrytningen är att tillföra maskar till komposten. Maskar lever i temperaturer mellan +0-30°C och de är känsliga för materialets fuktinnehåll. Materialet får inte vara för torrt eller för blött. I en vattendränkt kompost drunknar masken.
- Under sommarhalvåret bör komposten blandas om ungefär en gång per månad. Överst lägger du torvmull eller torrt trädgårdsavfall.

Avstånd att beakta:

- Vattentäkt 25 m
- Ytvatten 10 m
- Tomtgräns 5 m